

Signaler om annalkande inflationschock

Inflation är en vedertagen term inom ekonomin. Sveriges Riksbank beskriver kortfattat inflation på följande sätt:

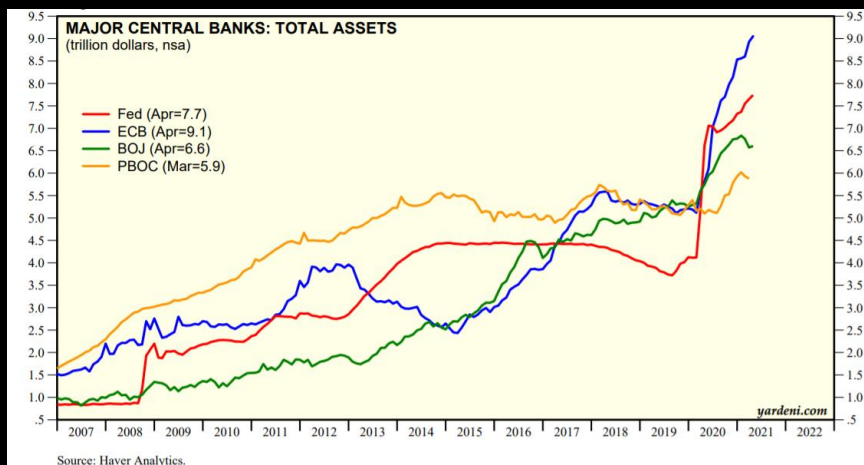
Inflation är en ökning av den allmänna prisnivån som gör att man kan köpa färre varor och tjänster för samma mängd pengar. Pengarna minskar alltså i värde. Det tar sig till exempel uttryck i att priset för samma korg med varor i affären stiger över tiden.

En rad faktorer kan bidra till att inflation uppstår. Till dessa hör stor efterfrågan på varor, ökande produktionskostnader, förväntningar på en tilltagande inflation samt inte minst om centralbanker tillhandahåller allt för stora mängder pengar. Det finns ett starkt samband mellan penningmängden och inflation, det vill säga mängden pengar i omlopp driver inflationstrycket på längre sikt, ofta med en fördröjning på ett eller ett par år.

Medier har under den senaste månaden plötsligt blivit extremt fokuserade kring en eskalerande inflation. Orsaken är det inflationsmonster som nu släppts lös, en allvarlig utveckling som inte kommer att försvinna över en natt.

Flera orsaker till den ökande inflationen kan urskiljas, bland annat störningar i flera produktionskedjor i spåren av pandemin, inte minst gäller detta bristen på halvledare. En snabbt ökande tillväxt i kölvattnet av en avmattande pandemi driver också på efterfrågan på en marknad med varubrist.

De viktigaste orsak till den tilltagande inflationen är dock ökningen av den globala penningmängden. Tillväxten inleddes efter finanskrisen 2008/09 men framför allt från början av mars 2020 då amerikanska centralbanken Fed meddelade i princip obegränsad monetär expansion. Även övriga större centralbanker har under 2020 gjort liknande utfästelser om expanderande balansräkningar. I grafen framgår balansräkningarna för den amerikanska, europeiska, japanska och kinesiska centralbanken. (se grafen)

Farhågor för den amerikanska penningexpansionen oroar då US-dollar är den dominerande reservvalutan och är prissättningsbäraren för i stort sett alla råvaror. När US-dollar köpkraft på internationella marknader sjunker stiger inflationstrycket. En företeelse som snabbt kan spilla över på den globala marknaden.

En illavarslande inflationssiffra är det amerikanska producentprisindex (PPI) som för april månad steg med hela 6,2 procent jämfört med 12 månader bakåt. Detta visar att även konsumentprisindex (KPI) kommer att fortsätta uppåt och inte stanna vid de 4,2 procent ökning som framgick av april månads siffra jämfört med ett år tillbaka.

Hög
Inflationsrisk

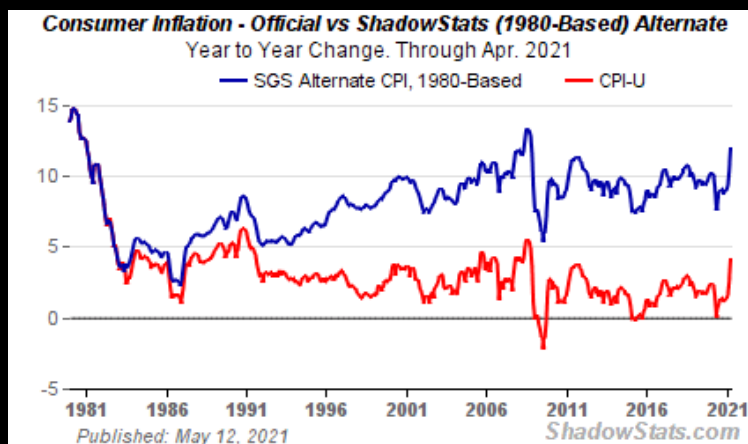
Hög
Inflationsrisk

Hög
Inflationsrisk

Hög
Inflationsrisk

Hög
Inflationsrisk

Ekonomen John Williams som driver bloggen *Shadow Government Statistics* beräknar inflationen efter de principer som användes 1980. Williams menar då att inflationen inte är den vinklade officiella 4,2 procent utan runt 11 procent.

Hög
Inflationsrisk

Hög
Inflationsrisk

Williams beräkningar får stöd av att en rad viktiga varor under det senaste året kraftigt skjutit i höjden på den amerikanska marknaden. Några exempel återfinns i rutan.

Virke: +265%	Bensin: +182%
Sojabönor: +72%	Brentolja +163%
socker: +59%	Eldningsollja: 107%
Bomull: +54%	Majs: +84%
Naturgas: +43%	Kaffe: +13%
Vete: +19%	Koppar: +83%

Hög
Inflationsrisk

USA:s bostadsbyggande föll mer än väntat under april. Virkesprisernas kraftiga uppgång har sannolikt påverkat nedgången. Ett virkesinköp för \$50 000 resulterade i maj 2020 i en produktion på drygt tio ordinära enfamiljshus. Motsvarande inköp under maj 2021 utföll endast i drygt två bostäder.

Mest oroande är att livsmedelspriserna under 2021 visat på en kraftig uppgång och då inte endast på den amerikanska marknaden utan även på global nivå. FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations Food Price Index (FFPI) är ett mått på den månatliga förändringen i internationella priser för en korg med livsmedel.

Hög
Inflationsrisk

Aprilsiffrorna visar en uppgång på 1,7 procent sedan i mars och en ökning på hela 30,8 procent sedan april 2020. Ökningen markerar den elfte månadsvisa uppgången i rad. Ingen lättnad kan heller skönjas i uppgången på livsmedelsidan.

Livsmedelskrisen förvärras nu även av en svår torka i stora delar av västra USA. Kartan visar hur stora delar av västra USA nu lider av exceptionell torka, den värsta på flera hundra år. Resultatet riskerar att leda fram till livsmedelsbrist och ytterligare stigande matpriser.

Hela det amerikanska finanssystemet sitter nu fast i en penibel kniptång. Nollräntor där sparare har betalat för uppblåsta bubblor och en ekonomi laddad med skuld har förstört hela totaliteten.

Hög
Inflationsrisk

Under lång tid har USA stöttat sig på allt större federala budgetunderskott, ett fenomen som eskalerat under senaste året. Skattesänkningar, helikopterpengar och övriga stödpaket har totalt urholkat statsbudgeten och underskottet beräknas under 2021 växa till \$3,4 biljoner vilket gör det till det högsta i historien.

Hög
Inflationsrisk

Samtidigt har gratispengar och arbetslöshetsunderstöd skapat näst intill obefintliga skillnader mellan understöd och arbete. Resultatet innebär att ingångslöner måste höjas vilket förs vidare till konsumenten och driver på inflationstakten ytterligare.

Trots tydliga signaler om en dramatisk inflationskollaps fortsätter Fed att pumpa ut gigantiska högar med pengar i det finansiella systemet samtidigt som den federala regeringen fortsatt ägnar sig åt de mest hänsynslösa utgifterna i amerikansk historia. Åtgärderna stöttas av MMT-förespråkare som tror att trenden kommer att fortsätta för all framtid och att världen gått igenom ett paradigmskifte.

Hög
Inflationsrisk

Det är absurt att tro att exponentiell expansion baserad på underskott, skulder och falska pengar skulle vara början på en ny era. Historien visar att sådana åtgärder indikerar slutet på en era, inte början. Massiva likviditetsinjektioner och nollräntor kan tillfälligt dölja en mängd synder men notan kommer att drabba hårt och hänsynslöst.

Så här beskrivs inflation i Amos 8:4-6. *4 Hör detta, ni som trampar på den fattige och vill göra slut på de svaga i landet, 5 ni som säger: "När är nymånadsdagen slut så vi får sälja säd, och sabbaten så vi får öppna kornboden? Då ska vi minska efa-måttet och höja priset och fuska med vågen så att den ljuger. 6 Då ska vi köpa de utblottade för pengar och den fattige för ett par skor, och sälja spillet som säd."*

/Rune

Hög
Inflationsrisk